

# EGYHÁZI- ÉS ISKOLAI SZEMLE

Felelős szerkesztő: DEBRECZENI ISTVÁN református lelkész

Megjelenik két hetenként, szombaton

Előfizetési ára: egész évre 60 Lei,  
fél évre 30 Lei, egyes szám 2 Lei.

Szerkesztőség: Salonta (Nagyszalonta)  
Református lelkész hivatala, a hová a  
lap szellemi részére vonatkozó min-  
den közlemény küldendő. Kiadóhiva-  
tal: Oradea-Mare (Nagyvárad) Ferdi-  
nánd király-út (Rákóczi-út) 14. szám  
Előfizetési díjak, hivatalos hirdetések  
díja, reklamációk Konrád Géza címére  
Nagyvárad, Ór-utca 1. sz. küldendők.

## Egyházfegyelem.

Mindig önérettel hivatkozunk mi refor-  
mátusok a kálvini szigorú egyházfegyelem be-  
tartása folytán mintaszerűvé lett genfi egyházra,  
azonban mi már az egyházfegyelmet teljesen  
feladtuk s mint felszárnán sebzett sas vergő-  
dünk presbiteri egyházkormányzatunkkal.

Genfben is erősen küzdöttek a világiak  
annakidején a Kálvin egyházfegyelmi javaslata  
ellen, de az ő vasakarata keresztül vitte azt.

Azok az indokok, melyeket Kálvin az  
egyházfegyelem szükségessége mellett felhozott,  
a következők voltak: „A látható egyházban  
— ugymond sokan vannak a hit kegyelmének  
hijjával és a buza között sok a polyva és  
konkoly. Éppen ezért az egyházi életnek az  
egyházfegyelem nem módja, hanem felté-  
tele. Ha semmiféle társaság, sőt még egy  
család sem állhat fenn fegyelem nélkül, hogyan  
állhatna fenn e nélkül az egyház, melyhez a  
legnagyobb rend illik. Valamint a tudomány  
az egyház lelke, úgy a fegyelem annak izma,  
mely a test egyes részeit összetartja. Az egy-  
házfegyelmet az írás nemcsak rendeli, hanem  
erre eszközöket is nyújt.”

Máté 18. r. 15—16. verseinek alapján a  
következő fokozatokat állapították meg az  
egyházfegyelem gyakorlására vonatkozólag:  
1. Lelkész általi megintés. 2. Gyülekezet általi  
megintés. 3. Ideiglenes kizárás.

Köztünk is nagyon megszorodtak már  
az engedetlenek, a hiábavaló beszédűek, az  
ember elméjének elhitetői. (Tit. 1. 10—11.)  
Ennek oka ma, — amint azt erdély püspöke  
is igen helyesen állapította meg, — azt, hogy  
a politikai szájhősök nem találva más területet,  
hol büntetlenül kiabálhassanak, az egyházi  
téren végzik romboló munkájukat. Pedig féltő,  
hogy a kicsiny kovász megposhasztja az egész  
tésztát. (1. Kor. 5. 6.)

Ha egyházfegyelem gyakorlásáról van szó,  
rendesen azt szokták felhozni annak ellenségei,  
hogy ezáltal egyházunk számbelileg megfogyna.  
Erre ezt felelhetjük Kálvinnal: „Inkább menje-  
nek el a rosszak mind, hogysem miattuk az  
egyházfegyelem kárt szenvedjen”. Majd így

szól ő: „A küzdelem nehéz, de azt sohasem  
tudják az egyházfegyelem ellenségei elérni,  
hogy engemet utamból eltérítsenek”.

Nem szabad nekünk sem az egyházfegye-  
lem kérdésében közönyösnek, vagy kishitűnek  
lennünk.

Megvagyok győződve, hogy az Istenháza-  
ból s az urvacsorától való eltiltás csak szapo-  
ritaná a templombajárók és az urvacsorába  
részesülők számát, mert nagy igazság van  
abban, hogy „Nitimur in vetitum semper,  
cupimusque negata”.

Az erdélyi egyházkerületben is felszínre  
került az egyházfegyelem kérdése, nem szabad  
ezt nekünk többé a napirendről levenni. Én  
bizom benne, hogy nem engedi azt az Ur,  
hogy kezünkben fegyver legyen és károkat  
tegyen, hanem eszköze lesz az a mi reformá-  
tus egyházunk felvirágzásának.

B. P.

## Iskola.

### A protestáns egyházak viszonya az iskolához.

Írta: Dr Bodnár Gábor.

[Folytatás.]

Igy történt, hogy Spankan császári tábornok  
1671-ben elvette az eperjesi evangélikusok nagy  
költséggel épült szép iskoláját, királyi magtárnak  
— valójában a jezsuitáknak adták residentiául.  
A tanítást a gimnázium régi épületében azonban  
még megengedték. — Az 1673. év március 10-én  
némitották el. Éjszakának idején ugyanis roham-  
mal az iskolákat, templomokat elfoglalták. A lel-  
készeket, tanítókat száműzték. Ettől az időtől  
sokáig a megpróbáltatások sorozata volt az  
iskola élete.

Sárospatakon a reformátusoktól Báthori  
Zsófia II. Rákóczy György özvegye földesuri  
hatalommal 1671 okt. havában elfoglalta a collé-  
gium minden ingatlan vagyonát s épületeivel együtt  
a jezsuitáknak adta, a tanárokat és tanulókat pe-  
dig erőszakosan elűzte. A száműzött iskolának  
Gyulafehérváron Apaffy adott menedéket, hol 10  
éven keresztül tanítottak s tanultak, „nevez-



vén magokat s.-pataki scholának és pataki deák-ságnak".<sup>1)</sup>

A pozsonyiaktól hasonlóan elvették iskolájukat és templomukat 1672-ben.

Az efféle erőszakosság nem szórványos eset volt, így ment mindenütt, ahova csak a kath. főpapság keze elért. Ugy annyira, hogy azoknak a közép és felsőbb iskoláknak nagyrésze, mely a XVI. és XVII. században alakult, az 1700-as évek elejére megsemmisült. Molnár Aladárnál olvashatjuk a megdöbbentő adatot, hogy az evangélikusoknak 1640 táján 70-nél több volt a gimnáziumok és a XVIII. század elején ebből alig volt meggyomorított állapotban 10.

Szerfelett megnehezítették a protestáns egyházak és iskolák helyzetét az 1681. és 1687. évi évi törvények. Az 1681. évi XXVI. tc. 2. §. kimondja, hogy ezután a protestánsok csak a törvényben megjelölt helyeken [articuláris helyek] gyakorolhatják szabadon és nyilvánosan a vallásukat, tarthatnak templomot és iskolát. Máshelyen pedig ettől a jogtól vagy teljesen eltiltattak, vagy pedig megszorítással engedték azt meg nekik.

Az 1687. évi törvény, az 1681. évinek ezt a szigorúságát nem enyhítette, hanem egyszerűen megerősítette. — A protestáns rendek ezek ellen a törvények ellen tiltakoztak, felfolyamodással éltek, de hasztalan volt minden lépés. Most már e törvényekre hivatkozással, még több iskolájukat zárták be azzal a megokolással, hogy nem a törvényben megengedett helyen működnek. És az üldözés, a sanyargatás tartott tovább. Némi megkönnyebbülést a protestánsokra a szabadságharcok hoztak, mikor több jogtalanul elfoglalt iskolájuk birtokába visszajutottak. Az 1711-ik év után azonban ismét sötétség borult az egyházra. A templomok foglalása, az iskolák bezárása ismét megkezdődött. Az erőszakos intézkedések egész özönét zuditották a prot. egyházakra és iskolákra, hogy fennállásokat, fejlődéseket, működéseket nehezsíték és megakadályozták.

Ezek közül csak egy párat jegyzek ide, melyek az iskolák helyzete történeti szempontból való megítélésére rendkívül fontosak.

A legelső ezek közül az, hogy az 1715:74. és az 1723:70. törvénycikkekre hivatkozással ugynevezett nyomozó bizottságokat küldtek ki. Feladataivá téve ezeknek, hogy a protestáns iskolák eredetét, szervezését és vagyoni helyzetét vegyék pontosan vizsgálat alá; a Thököly és Rákóczi szabadságharcok előtti helyzetet állítsák vissza. Ettől a vizsgálattól a protestánsoknak nem lett volna okuk félni, mert mint Molnár Aladár is kimutatja, olyan iskolai vagyonuk, mely előbb

kath. egyházi célt szolgált volna, — nem v. A veszély ott fenyegetett, hogy ezek a bizottgok titkos utasítással voltak ellátva. Ez a titkutasítás pedig úgy szólt, hogy a protestánsoknak csak az elemi iskoláik hagyandók meg, a felsőbb iskoláik pedig ott, hol azok fenntartására kir. engedélyt nem tudnak felmutatni, „egyszerűen beszüntetendők”.<sup>2)</sup>

[Folyt. köv.]

<sup>2)</sup> Fináczy: Magyar közoktatás története 31 l.

## Felhívás a királyhágómelléki ref. tanítószághoz.

*Kedves Kartársak!*

Fájdalmasan érezzük anyagiakban való szükségünket. Mindezt pedig egyfelől a kapott államegélyek megszűnése, másfelől egyházunk tagjainak a nevelés, kultúra iránti áldozatkészségük megszűnése, özön anyagiakban való elmerülése és egyházi felsőbb hatóságunk eddigi bizonytalanságban mozgó intézkedése okozza.

Azt hiszem, mindnyájan eléggé kivettük részünket az egyházaink iránti nagy áldozathozatalból, mert már mindnyájan ott állunk, hogy sorsunk türhetetlen, ezt tovább már nem bírhatjuk. Adósságunk kinek-kinek annyira felszaporodott, hogy létfenntartásunk iránti kötelességünk parancsolja, hogy végre is cselekednünk kell. Szavunk felemeléséhez jogunk van, mert dolgoztunk, dolgozunk és dolgozni akarunk. Tőlünk pedig úgy az állam, mint az egyház, oly teljesítményeket kérnek s várnak, amely teljesítmény után a református egyetemes tanítószághoz létfenntartására a legminimálisabb ellenértékeket iskolafenntartóitól joggal kérheti.

Hogy most a nagy bizonytalanságnak kitéve így és itt áll a ref. tanítószághoz, csak mi magunkra vessünk. Mert anyagi ügyeink előbbvitelére, azaz egy egységes megoldásra, még egyetlen lépést sem tettünk. Itt van az ápr. 11-én tartandó kerületi gyűlésünk, amelyre fizetési ügyünk tárgyában immár készen kellene állanunk egy egységesen kialakult tanítói fizetési tervvel, mely az egyetemes ref. tanítószághoz kívánalmait fedné. Nagy szükségünk volna erre azért is, hogy lássa kerületünk, mik a mi sérelmeink, kívánalmaink. Egyben esetleges véleményezéseinkkel mi is segítségére lennénk azon ki-úthoz, mely fajunk fenntarthatásához vezet.

Vessük le tehát az eddigi letargiás álomba-merülő, magunkkal való nemtörődömségünket, szégyenteljes közönyünket, hanem erdélyi kartársaink példáját követve, mielőbb alkossuk meg mi is a „Királyhágómelléki Református Tanítóegyesületek Szövetségét”, mely összekapcsolódva az „Erdélyi Református Tanítóegyesületek Szövet-

<sup>1)</sup> Molnár A.: f. i. m. 432. l.



ségé"-vel, összehoznánk a „Romániai Református Tanítóegyesületek Szövetségé”-t.

Hogy a kerületi tanítóság megszervezése szükséges, mindnyájan érezzük, de hogy az valóra is váljék, ahhoz minden egyes kartársnak el nem ernyedő, lankadhatatlan munkálkodása, támogatása szükséges. Szorgalmazzuk azért az egyes egyházmegyei tanító-egyesületi elnökségeket, hogy — a kerületi tanítóság megszervezésére az összeköttetést — haladéktalanul vegyék fel.

A Szövetség első sürgős kötelességévé jelöljük azt, hogy fizetési ügyünk mielőbb egy egységes megoldás felé közeledjék.

Kezet kézbe téve! Fel a munkára! Egymás támogatására! Kiki tehetségéhez képest hozzon áldozatot közös ügyünknek.

Bihar, 1923 március 18-án.

Vagyok kartársi szeretettel

*Kuki Zoltán,*  
ref. lg. tanító.

## Külföld

**A presbyteri világszövetség amerikai gyűlése.** Az Alliance of the Reformed Churches... the Presbyterian System, vagy közönségesen Presbyteri Világszövetség nyugati ága febr. 14. és 15-én tartotta gyűlését a canadai Torontóban. A délelőtti folyamán a különböző bizottságok tettek jelentést; a délutánok folyamán egyetemes érdeklő előadások és megbeszélések voltak; esténként pedig nagyszámu közönség jelenlétében vallásos estély volt a templomban.

Mindjárt az első nap délelőttjén a magyar egyházak sorsa került tárgyalás alá. Ugy a Presbyterian Church in the U. S. A., mint a Reformed Church in the U. S. képviselői részletesen beszámoltak a szétszaggatott Magyar Református Egyházzal. Az előbb említett egyház nevében Rev. W. Beach, az utóbbi nevében pedig Rev. J. J. Good és C. E. Schaeffer. Mind a három előadó az elmúlt nyár folyamán szerzett közvetlen tapasztalat után számolhatott be a magyar ref. egyházak szorongatott helyzetéről. Utánuk a gyűlésen részt vett két magyar lelkész Laky Zsigmond és dr. Herczeg József beszélt Jóformán az egész délelőtti folyamán a magyar egyházak sorsáról volt szó. Az alapos és részletes megbeszélésnek meg is volt az eredménye. A pénzügyi bizottság 150.000 (százötvenezer) dollárt javasolt a második nap délutánján az európai munkára. Ennek pedig jórésze a magyar egyháznak jut, ha azok jól előkészítik és előterjesztik a segítségre szorult egyházakat, iskolákat és kórházakat, mert a világszövetségben megvan az akarat a legmesszebbmenő segítségre.

Rev. James J. Good, a magyarságnak áldottlelkű jóakarója még a gyűlés keretében összegyűjtött száz

dollárt az erdélyi teológusok számára. Amikor felállott az ősz professzor és indítványozta a gyűjtést, azonnal egybegyűlt hatvanhat dollár, melyet Good indítványára 100-ra egészítettek ki. Száz dollár ment tehát az erdélyi nélkülöző teológusoknak, egy kis előjelül annak a nagy jóakaratnak, amellyel a világszövetség kezeli a magyar ref. egyházak dolgát.

A magyar egyházak iránt való nagy szeretet mellett, a reformált egyházak egyesülési törekvése foglalta el a lelkeket. Amerika protestáns egyházi vezetőférfiainak lelkében megszületett az a nagyszerű gondolat, hogy a reformált egyházak egyesíttessenek és megszülessék a hatalmas American Christianity.

Ezek előtt a nagy lelkek előtt egy olyan unio lebegett, amely felölelje a római egyházat is. A pápa azonban ridegen visszautasította ezt a nemes törekvést, kijelentve, hogy az unio csak úgy lehetséges, ha az összes protestánsok a római egyház kebelébe térnek. Ezt természetesen vissza kellett utasítani. Hiszen ez megölője lett volna az amerikai protestantizmusnak, de valószínűleg magának Amerikának is. Amerika nagyságának egyik titka az, hogy a pápai intrikát kizárta államéletéből. A magas állami tiszt-ségekre katolikus férfi nem számíthat. Az elnöki szék meg teljesen el van zárva a katolikusok előtt.

Az egyesülés gondolatát így aztán a protestáns egyházak ápolják. Alapszínét természetesen a Presbyterian Church adja meg, mint olyan egyház, amely bár számra nézve nem, de befolyás tekintetében, úgy a gazdasági, mint a politikai és szellemi élet terén, a leghatalmasabb.

A torontói gyűlést is ez a gondolat hatotta át. A gyűlés elején egy kitűnő rőpiratot osztogattak, amelynek címe: The united Church of Canada, amely a canadai protestáns egyházak: presbyterian, methodist és congregational church egyesítésének alapjait tárgyalja. Canadában gyorsan meg lesz az unio, mert a protestáns egyházak nincsenek úgy szétszaggatva, mint az Egyesült Államok területén. De meg lesz az Egyesült Államokban is.

## Felhívás.

**Tekintettel arra, hogy az „Egyházi és Iskolai Szemle” nyomdaköltségét a kiadóhivatalnak minden egyes számnál fizetni kell, s a lap pénztára üres, kérjük a hátraleékos előfizetőket, hogy az előfizetési díjakat sürgősen beküldeni szíveskedjenek.**

**A Kiadóhivatal.**



## Egyházi hírek

**50 éves lelkészi jubileum.** Ritka szép, bensőséges ünnepre készül a nagyszalontai egyház és egyházmegye: lelkészének és esperesének Böszörményi Lajosnak 50 éves lelkészi jubileumára. Az ünnepséget az egyházmegyei gyűléssel kapcsolatban tartják április 18-án, és főrésze alkalmi istentisztelet lesz, melyet Sulyok István püspök végez, ki előimádságot és egyházi beszédet tart, a jubiláns esperes pedig hálaadó imádságot és áldást mond. — Este egyházi és kulturális estély lesz, melynek jövedelméből az ünnepelt nevére alapítványt létesítenek.

**Soltész Elemér tábori püspök.** Horthy Miklós, Magyarország kormányzója Soltész Elemér nagybányai lelkész, egyházkerületünk püspökhelyettes főjegyzőjét első magyar prot. tábori püspökké nevezte ki. Amit már régén sejtettünk, bekövetkezett s amit előbb egymásnak is csak sugva, titkolva mondtunk meg, — mert jobban szeretjük magunkat s azt óhajtottuk volna, hogy ne úgy legyen, — most már nyilvánosságra hozhatjuk. Hogy is mondja Arany: „Sirt az ég egyik szemével, a másikkal nevetett“. Mi is nevetünk, amelyikkel reá nézünk és sirunk, amelyikkel magunkat tekintjük. Mi elveszítjük, mert veszítünk távoztával, de vajjon ő nyer-e? Legválságosabb időben távozik közülünk, de még nem bucsuzunk tőle, sőt nem bucsuzunk akkor sem, ha elmegy.

**Egyházmegyei lelkészértekezlet.** A nagybányai, máramaros-ugocsai és szatmári csonka egyházmegyék lelkészi kara március 23-án lelkészértekezletre gyűlt össze Szatmáron. Mivel az államsegélyek szétosztása ugyanezen a napon történt, a lelkészek csaknem teljes számban megjelentek. — Az értekezlet tanácskozásait Szabó József lelkész vezette. Legelsősorban is a lelkészözegek és árvák szomorú helyzetével foglalkozott a lelkészkedő papság, akiknek a felsegélyezésére nagyobb akciót indít s pillanatnyi segélyül 100—100 Leit felajánlott a negyedévi államsegélyből, amely összegnek a szétosztására Széll György esperes felkérte. — Az egyházkerületi vezetőség felhívása alapján foglalkozott az értekezlet a csonka egyházmegyék beosztásának a kérdésével, amelynek a gyors megoldását a küszöbön levő tisztújítás is sürgeti. — A legtöbb felszólaló azt a véleményét fejezte ki, hogy az egyházmegyék intenzívebb igazgatása szempontjából kívánatos volna minél több apró egyházmegye alakítása s Miszti Mihály előadó is azt javasolta, hogy a Királyhágómelléki egyházkerületben a huszas létszám betartásával legalább 7 egyházmegye kerekítség ki, amikor a szatmári és máramaros-ugocsai csonka egyházmegyék egyesítenének s a miniszterium által megkívánt 20 önálló anyaegyházig a szomszédos nagybányai egyházmegyeből egészítették ki, — egyesített szatmár, mára-

maros, ugocsai egyházmegye. — Némelyek fájdalmas érzéssel fogadták a régi kereteknek a felbontását s ezért a majdan szabályszerűleg megalakuló egyházkerületi közgyűlés bölcsességétől várják a kérdés legcélszerűbb megoldását. Addig pedig a nagybányai egyházmegye tisztújítása a régi formák között megtörténik. — Az államsegélyek szétosztása után a gyülesezők a kaszinó nagytermében gyűltek össze barátságos közebédre.

**Vallásos ünnepély Aradon.** Husvét másodnapján délelőtt fél 12 órakor magas színvonalu vallásos ünnepélyt tartott az aradi egyház. Imádságon és vallásos felolvasáson kívül, melyet „a biblia szépségei“ címen Csécsi Imre lelkész tartott, művészi ének, hegedű, orgonaszámok és szavaltat alkották a műsort. A templomban rendezett és nagy érdeklődést felkeltett ünnepélyen befolyt perselypénz felét a helybeli templom-alap növelésére, másik felét pedig az egyházmegyei internátus javára fordították.

**A szatmári esil istentiszteletek.** Szatmáron a tél folyamán 20 esti istentiszteletet, vallásos délutánt tartottak vasárnaponként a leányiskola tágas tornacsarnokában. A rendezés nagy munkáját a tanítónőképző intézet tanárkara végezte, hétről-hétre változatos műsort állítva össze. Az imádkozást és írásmagyarázatot a nemsoros lelkészek és s.-lelkészek tartották. A begyűlt adományok összege 14.807 Lei volt, melyből egy helyettes tanítónőképző intézeti tanárnő fizetését fedezik.

**52 lelkészözegek és árva** van a mai nagybányai egyházmegye területén, kik részére a lelkészek által felajánlott negyedévi 100 Leiből 5100 Lei gyűlt össze negyedévenként. Az áldozat bármily tiszteletreméltó is, de a szűkségen alig tud valamit segíteni, mivel felülmúlja a lelkészek erejét. Ismét egy bizonyosság arra nézve, hogy ezt az ügyet csak egyetemesen lehet eredménnyel elintézni.

**A ruténföldi püspökválasztás.** A ruténföldi új egyházkerület tisztségeire április 15-ig kell beadni a szavazatokat, melyeket 16-án bontanak fel. Az érdeklődés és a választási mozgalmak központjában természetesen a püspökválasztás van. Értesülésünk szerint három komoly jelölt nevét emlegetik: Biky Ferenc püspökhelyettest, Bertók Béla munkácsi esperest és Komjáthy Gábor lelkészt. — Március 8-án rendkívüli ker. gyűlés volt, melyen bejelentették, hogy a cseh állam 100.000 korona segélyt ad a kerületnek, az ungvári kormányzóság pedig megígérte, hogy autonómiáját tiszteletben fogja tartani.

**Négy püspök Debrecenben.** Április 15-én délután hatalmas templomi ünnepély lesz Debrecenben a nagytemplomban. Az ország négy református püspöke fogja felemelni a szíveket az Ur közelébe és hirdetni az igét és ragyogtatni az evangélium világosságát.



Az ünnepély jövedelmét a Kálvineum felsegítésére fordítják. Nagy örömmel vettük és adtuk e hirt, hogy a debrecenieknek ily nagy lelki ajándékban lesz részük és hogy a négy püspök együtt van.

**A „Bokréta“ irodalmi este.** „Bokréta“ címen husz évvel ezelőtt öt kálvinista ifjú poéta verskötetet adott ki Debrecenben. Azóta megjelent a második, a harmadik kötet „Bokréta“ is, az öt ifjúból: Baja Mihályból, Gulyás Józsefből, Gyökössy Endréből, Maday Gyulából és Oláh Gáborból meg országgyezte is ismert író meg költő lett. Az öt poéta az első „Bokréta“ megjelenésének huszadik évfordulója alkalmából, irodalmi estély keretében személyesen bemutatkozik a budapestiek előtt. Az estélyt a theológusok palástalapja javára rendezik, április 7-én, szombaton délután fél 6 órakor a theologia dísztermében.

## Szerkesztői üzenetek ...

**Reform. Egyház és Iskola Rozsnyó.** Mi az oka, hogy összesen 2 számot kaptunk; szeptember óta egyet sem. Mi a cserepéldányt küldjük. — **K. Z., Bihar.** A felhívás mult számunk lezárása után jött, csak most hozhatjuk. — **B. P.** Örömmel vettem és közlöm e cikket; örömmel, hogy Te is így gondolkozol. Érdemes volna e tárggyal bővebben is foglalkozni.

## Hivatalos rész.

484—1923. szám.

**A nagytszeteletű Esperes, iskolaszéki Elnök uraknak s a középiskolák nagyságos Igazgatótanácsának.**

Tudomásulvével, s további alkalmazkodás céljából az alábbiakban közlöm a közoktatásügyi miniszterium kolozsvári államtitkárságának 5306—1923. sz. rendeletét:

Van szerencsénk értesíteni, hogy a miniszterium a 9333—1923. számú rendeletével megtiltotta, hogy bármely iskolai ünnepély programjában a tánc szerepeljen.

Bármely iskolai ünnepély, mely után tánc következik, a jövőben nem lesz jóváhagyva.

Szíveskedjék a fentieket tudomásul és ahoz való alkalmazkodás végett a hatósága alá tartozó minden fokozatu iskolával közölni. Vezérigazgató Pteancu igazgató, olvashatlan aláírás.

Kiváló tisztelettel

Nagyvárad, 1923. március 26.

Sulyok.

483—1923. szám.

**A nagytszeteletű Esperes, iskolaszéki Elnök uraknak s a középiskolák nagyságos Igazgatótanácsának.**

Tudomásulvével és további alkalmazkodás végett, az alábbiakban közlöm a közoktatásügyi miniszterium kolozsvári vezérigazgatóságának 6012—1923. számú rendeletét:

„Főtiszteletű Szentszék! Van szerencsénk értesíteni, miszerint a tanítói oklevelek egyenjogúsítása végett az 1922. évi szeptember 1-én 9000—1922. sz. körrendelettel szervezett vizsgáló bizottság munkálatait más rendelkezésig felfüggesztettük. Fogadja stb. A tanítóképző intézetek ig. Olvashatlan aláírás.“

Teljes tisztelettel

Nagyvárad, 1923. március 26.

Sulyok.

## A királyhágómelléki református egyházkerület

1923. április 11-én Nagyváradon tartandó közgyűlésének tárgysorozata.

A. Közigazgatási ügyek:

1. Megnyitás, megalakulás. [Cs.]
2. Püspöki jelentés [Cs.]
3. Egyetemes Konventaközalapi járulékokról. [Cs.]
4. Egyetemes Konvent az új énekeskönyv jutalékáról [Cs.]
5. Erdélyi egyházkerület utján: Presbyteri Világ-szövetség átirata [Cs.]
6. Vallás és művészeti miniszter leirata lelkesi nyugdíjügyben. [Cs.]
7. Kolozsvári esperesi értekezlet a kormány kiküldöttjével [Cs.]
8. A két egyházkerület tizes bizottsága jegyzőkönyvének 6 ik száma. [Cs.]
9. Egyházkerületi nyugdíjbizottság megalakítása [Cs.]
10. Egyházmegyék kikerekítéséről jelentés. [Cs.]
11. Esperesi értekezlet előterjesztése stólaügyben. [Cs.]
12. Esperesi értekezlet előterjesztése a nyugdíjas lelkészek és lelkesi özvegyek ellátása tárgyában. [Cs.]
13. Nagyszalontai egyházmegye indítványa lelkészeknek az erdélyi egyházkerületbe pályázatása tárgyában. [Cs.]
14. Szavazatbontó bizottság jelentése egyházker. világi tanácsbíró választásáról. [Cs.]
15. Soltész Elemér lelkesi főjegyző lemondása. [H.]
16. Máramarosszigeti lyceum fenntartási joga. [H.]
17. Felsőbányai egyházi föld kisajátítás. [H.]
18. Egyházi földek kényszerbérlete. [H.]
19. Kolozsvári vezérigazgatóság rendelete tanárok, tanítók stb. alkalmazása tárgyában. [H.]
20. Tanítótestület kérvénye a felettes hatósági gyűléseken való képviselő tárgyában. [H.]
21. Tanítótestület kérvénye nyugdíjintézet ügyében. [H.]
22. Géresi malom adásvételi ügye. [H.]
23. Micskei és váradlesi egyházközségek kérelme az egyház ker. köz. költség tárgyában. [H.]
24. Szatmári főgymnázium ingatlan adásvételi ügye. [V.]
25. Aranyosmedgyesi adásvétel. [V.]
26. Hiripi egyház tiltakozása a nagybányai egyházmegye 26 sz. határozata ellen. [V.]
27. Mosniczai egyház kérelme tüzbiztosítási ügyben [V.]
28. Telegdi László adomány levele. [V.]
29. Erkörtvényesi lelkesi díjlevél. [V.]



30. Lugosi lelkészi díjlevél. [V.]
31. Ombodi lelkészi díjlevél. [V.]
32. Patóházi lelkészi díjlevél. [V.]
33. Nagykárolyi tanítói díjlevél. [V.]
34. Szatmári tanítói díjlevél. [V.]
35. Szatmárnémeti-i tanítói díjlevél. [V.]
36. Lázári-i kántortanítói díjlevél. [V.]
37. Ombodi tanítói díjlevél. [V.]
38. Kolozsvári vezérigazgatóság irata vallástanári állások tárgyában. [N.]
39. Kolozsvári vezérigazgatóság rendelete a tanév három időszakra osztásáról. [N.]
40. Kolozsvári vezérigazgatóság rendelete nemzeti ünnepek tárgyában. [N.]
41. Kolozsvári vezérigazgatóság rendelete javítóvizsgák tárgyában. [N.]
42. Kolozsvári vezérigazgatóság rendelete gyümölcsfa ültetés iskolai ünnepély tárgyában. [N.]
43. Kolozsvári vezérigazgatóság rendelete a francia nyelv tanítása tárgyában. [N.]
44. Kolozsvári vezérigazgatóság rendelete a középiskolai értesítők kiadása stb. tárgyában. [N.]
45. Bizottság jelentése tanárok, tanítók fizetése, kulturádó tárgyában. [N.]
46. Bizottság jelentése a tankönyvraktár ügyében. [N.]
47. Tanítónőképző intézetek tanárkarának javaslata átszervezés tárgyában. [N.]
48. Nagyvárad tanítónőképző intézeti igazgatótanács előterjesztése a képző ügyében. [N.]
49. Nagyvárad tanítónőképző képviselője a tanügyi bizottságban. [N.]
50. Nagyvárad vallástanító, s. lelkészi állás megszüntetése. [N.]
51. Nagybányai egyházmegyei esperes jelentése a kiskolcsi és pettyéni iskolatanács tárgyában. [N.]
52. Tanítónőképző bizottságok. [N.]
53. Szatmári tanítónőképző igazgatójának jelentése oklevél megsemmisítéséről. [N.]
54. Felekezeti bizottság Globus vállalattal az iskolai térképek tárgyában megkötendő szerződés mintáját bemutatja. [N.]
55. Margittai ref. tanítókat a miniszter fegyelmileg 200 Leire bünteti. [N.]
56. Bánáti iskolai jelentés. [N.]
57. Állami tanítónőképzőkben végzett ref. tanítók alkalmazása. [N.]
58. Nagybecskői kérvény. [N.]
59. Egyházkerületi számadásokról jelentés. [N.]
60. Egyházkerület f. évi költségvetése, kapcsolatban Konrád Géza p. titkár kérvényével. [N.]

**B. Birósági ügyek.**

1. Katona Zsigmond berei tanító fegyelmi ügye. Előadó: Csernák Béla esperes.

2. Gönczy Sándor nagykárolyi lelkész elleni fegyelmi ügy. Előadó: Takács Zsigmond.
3. Debreceni Ferenc székelyhídi tanító elleni fegyelmi ügy. Előadó: Békely L.
4. Szebeni József kiskereki-i tanító elleni fegyelmi ügy. Előadó: Kassay B.
5. Csengerbagosi lelkész közig. ügye. Előadó: Havas Gy. esperes.
6. Szabó István dobrai lelkész közig. bír. ügye. Előadó: Végh J. esperes.

**Nagytisztelű Esperes, iskolaszéki Elnök és Igazgató urak figyelmébe!**

A 321-1922 sz. Egyházkerületi közgyűlési határozattal népiskoláinknak használatra ajánlott

**román-magyar nyelvű iskolai nyomtatványokat**

famentes papírra nyomtatva állandóan raktáron tartom és azokat a következő legjutányosabb árain mellett hozom forgalomba:

|                                  |                 |          |     |
|----------------------------------|-----------------|----------|-----|
| Felvételi napló                  | --- -- -- -- -- | íve 2'20 | Lei |
| Előmeneteli és mulasztási napló, | íve 2'30        | "        |     |
| Haladási napló                   | --- -- -- -- -- | íve 1'—  | "   |
| Iskolai-könyv                    | --- -- -- -- -- | íve 2'30 | "   |

Ezen nyomtatványokból tetszés szerinti mennyiséget be is költethetek, a Mulasztási Naplót kötetenként 35 Leiért, a Haladási Naplót 28 Leiért.

Értesítő könyvecske, --- -- -- -- -- darabja 3 Lei.  
Elemi iskolai bizonyítvány --- 10 drb 8 Lei.

10 darabnál kevesebbet nem küldhetek egy nyomtatványból sem.

Választói névjegyzék --- -- -- -- -- íve 1 — Lei  
Adófékönyv --- -- -- -- -- íve 2'50 Lei

Bármely más nyomtatványokat, borítékokat, papírokat is legjutányosabb áron szállíthatok és tisztelettel ajánlom jönné könyvnyomdám szíves figyelmükbe.

Nagybecsű megrendelésüket kérve vagyok

hittestvéri tisztelettel

**Béres Károly** nyomdatulajdonos,  
az „Egyházi és Iskolai Szemle” kiadója  
Oradia-Mare - Nagyvárad, Fő-utca 14. szám.

**Bibliák és újtestamentumok, énekeskönyvek,**

kottás halleluják, bibliai képes albumok, bibliai mondásos fali képek, levélpapírok és levelező lapok, továbbá mindenféle vallásos, építő könyv, irat és traktátus legjutányosabb forrása egész Románia területén az

**EVANGÉLIUMI MISSIO** IRATTERJESZTÉSE, CLUJ—KOLOZSVÁR  
Trefort-utca 13-ik szám, földszint.

Béres Károly könyvnyomdája Oradea-Mare — Nagyvárad.